

KULTURUTSKOTTETS UTLÅTANDE 18/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen om stats- budgeten för 2014

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 24 september 2013 regeringens proposition om statsbudgeten för 2014 (RP 112/2013 rd) till finansutskottet för beredning. På grundval av 38 § 3 mom. i riksdagens arbetsordning har kulturutskottet beslutat lämna utlåtande om budgetpropositionen till finansutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- statssekreterare Olli-Pekka Heinonen, statsrådets kansli
- kanslichef Anita Lehikoinen, direktör Kirsi Kangaspunta, direktör Tuula Lybeck, överdirektör Eeva-Riitta Pirhonen, överdirektör Hannu Sirén, direktör Mika Tammilehto, direktör Matti Väisänen, konsultativ tjänsteman Ville Heinonen och konsultativ tjänsteman Jaana Walldén, undervisnings- och kulturministeriet
- arbetsmarknadsråd Teija Felt, arbets- och näringsministeriet
- generaldirektör Heikki Mannila, Finlands Akademi
- direktör Riikka Heikinheimo, Tekes — utvecklingscentralen för teknologi och innovationer
- generalsekreterare Minna Paajanen, Statens idrottsråd
- utbildningsdirektör Rauno Järnala, Helsingfors stad

- rektor Toini Sanila, Enare kommun
- projektchef, rektor Timo Kettunen och biträdande stadsdirektör Piia Rantala-Korhonen, Uleåborgs stad
- biträdande borgmästare Olli-Poika Parviainen, Tammerfors stad
- rektor Pekka Tauriainen, Vanda stad
- utbildningssekreterare Ulla Aikio-Puoskari, Sametinget
- specialforskare Sanna Aaltonen, Ungdomsforskningssällskapet rf
- generalsekreterare Olli Joensuu, Finlands Ungdomssamarbete — Allians rf
- vice ordförande Satu Haime, Suomen opinto-ohjaajat ry
- verksamhetsledare Peter Rolin, Ungdomsverkstaden Sveps
- serviceområdesdirektör Ulla Nord, VAMOS — Etsivä nuorisotyö
- verksamhetsledare Mari Ahonen-Walker, Valtakunnallinen työpajayhdistys ry
- enhetschef Ville Koikkalainen, Vamos — Etsivä nuorisotyö
- direktör Aarne Kiviniemi, Blåbandsförbundet i Finland.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- Giellagas-instituutti, Uleåborgs universitet
- Akava ry
- Finlands näringsliv rf
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf

- Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf
— Företagarna i Finland.
— Finlands Folkhögskolförening

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Allmänt

Kulturutskottet tar i det här utlåtandet ställning till vissa centrala funktioner som hör till kulturministeriets förvaltningsområde och till finansieringen av dem enligt statsbudgeten. Utskottet konstaterar att huvuddelen av förvaltningsområdets utgifter bestäms utifrån lagstiftningen om respektive verksamhet. Utskottet har för beredning fått ett flertal regeringspropositioner som är viktiga för undervisnings- och kulturväsendet och som anknyter till budgeten. Dessa behandlas mer ingående i respektive betänkande och utlåtande. Av central vikt är bland annat propositionen om förbättring av välmåendet och arbetsron i skolorna (RP 66/2013 rd) och propositionen om elev- och studerandevård (RP 67/2013 rd).

Enligt propositionen är anslaget för undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde 6,6 miljarder euro 2014. Anslagsnivån för undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde sjunker till följd av de sparåtgärder som avtalats i regeringsprogrammet och rambeslutet. Åtgärderna gäller bl.a. grundläggande yrkesutbildning, läroavtalsutbildning, yrkesinriktad tilläggsutbildning, finansieringen av yrkeshögskolorna, gymnasierna, den statliga finansieringen av anläggningskostnaderna för skolor, finansieringen av det fria bildningsarbetet samt finansieringen av teatrar, orkestrar och museer. År 2014 ökar dessa inbesparingar med 62 miljoner jämfört med föregående år.

Utskottet hänvisar till sitt utlåtande KuUU 5/2010 rd — MINU 1/2010 rd (Konsekvenserna av lärarpermitteringarna för den grundläggande utbildningen och utbildningen på andra stadiet), där det understryker att permittering av rektorer

och lärare samt förbud mot att anställa vikarier alltid har en negativ effekt på undervisningen. Permitteringarna leder dessutom till störningar i skolarbetet som sträcker sig mycket längre än de egentliga permitteringarna, även om man kan hävda att utbildningsanordnarna inte bryter mot miniminormerna i lagstiftningen. Särskilt utsatta är de elever och studerande som är i behov av mer handledning och uppmärksamhet än eleverna i genomsnitt.

Utskottet påpekar att många positiva saker har tagits in i budgeten, trots det trängda läget för statsfinanserna. Det är till exempel utmärkt att universitetsindexet införs fullt ut och studiepenningen indexbinds, vilket länge varit en målsättning. Utvecklingen av nätverket av utbildningsanordnare och läroanstalter fortsätter nästa år i fråga om såväl yrkesutbildning och gymnasieutbildning som högskoleutbildning. Ett viktigt och omfattande projekt är det fortsatta genomförandet av ungdomsgarantin. Utbudet inom den grundläggande yrkesutbildningen dimensioneras så att hela den åldersklass som avslutar den grundläggande utbildningen kan ges tillfälle till gymnasiestudier eller yrkesinriktade studier. Inom den grundläggande yrkesutbildningen reserveras tillräckligt med platser också för dem som byter utbildning och för dem som saknar yrkesexamen.

Utskottet håller med regeringen om att det finländska välfärdssamhället grundar sig på en hög utbildningsnivå, fungerande dagvårdstjänster och en avgiftsfri utbildning av hög kvalitet. Utgångspunkten för utvecklingen av småbarnsfostran och den allmänbildande utbildningen är enligt propositionen att jämlikheten och likabehandlingen i utbildningen garanteras och stärks för alla i hela landet och att en högklassig dagvård tryggas. Med tanke på den grundläggande utbildningens kvalitet ser utskottet det som vik-

tigt att det trots det rådande trängda ekonomiska läget avsätts 60 miljoner euro för minskning av gruppstorlekarna i den grundläggande utbildningen. Det är positivt att det reserverats totalt cirka 8,3 miljoner euro för utveckling av studiemiljön och utnyttjandet av kommunikationsteknik i förskoleundervisning, grundläggande utbildning och gymnasier och på IKT-teknik för studentexamen.

Enligt propositionen kommer översynen av finansieringsgrunderna för gymnasieutbildningen att trygga gymnasieutbildningens kvalitet och tillgänglighet då åldersklasserna minskar. Utskottet upprepar sitt uttalande i samband med rambeslutet i våras (KuUU 9/2013 rd — SRR 3/2013 rd, SRR 4/2013 rd) om att de närmaste årens utsikter för gymnasieutbildningen inger farhågor, särskilt då statsandelens pris per enhet för gymnasier redan är så lågt att tillgången till och kvaliteten på gymnasieutbildning kan äventyras. Enligt propositionen beräknas det genomsnittliga priset per enhet sjunka med 4,18 procent. Utskottet har också i ett flertal ställningstaganden påpekat att man ska kunna bo hemma när man går på gymnasiet.

Utskottet är oroat över att de sparmål som riktats mot yrkeshögskolorna är betungande. De sänkta anslagen täcks delvis upp genom minskning av antalet studieplatser. En delorsak till minskningen är att åldersklasserna har blivit mindre. Yrkeshögskolorna har minskat utbildningsutbudet med 2 030 nybörjarplatser sedan början av 2013, vilket är en minskning på cirka 8 procent. De föreslagna nedskärningarna slår särskilt hårt mot yrkeshögskolorna, eftersom den minskning av nybörjarplatserna som beslutades våren 2012 inte hinner verkställas fullt ut under 2014 och den reformering av yrkeshögskolorna som görs i två steg inte hinner leda till sådana strukturella förändringar som ger tillräckligt stora inbesparingar.

Kulturpolitiken. Statsandelsindex för teatrar, museer och orkestrar fryses nästa år. De inbesparingar som gäller statsandelarna för kulturinstitutioner 2012—2015 blir permanenta. Den allmänna sparprocenten för tippningsvinstmedlen

för konsten är 3,3 procent. Anslagen för kultur för barn, de fria yrkesgrupperna, stipendier och kulturtidningar föreslås dock bli kvar på 2013 års nivå.

Det står enligt utskottet klart att konsten, den övriga kulturen, idrotten och ungdomsarbetet står inför ekonomiskt svåra år och att tippningsvinstmedlens roll för finansieringen av konsten och kulturen kommer att öka. Reformen av myndighetsstrukturen påverkar också finansieringen av konsten och den övriga kultursektorn. Antalet mottagare av tippningsvinstmedel för konst och kultur ökar nästa år, i och med att statens konstmuseum ombildas till stiftelsen Nationalgalleriet och dess verksamhet kommer att finansieras med tippningsvinstmedel, med undantag för hyrorna. Det är angeläget att effekterna av reformen på de andra förmånstagarna inom konst- och kulturfältet lindras genom en temporär upplösning av fonden för tippningsvinstmedel.

Utskottet ser med oro på den minskande offentliga finansieringen av bibliotek, konst och annan kultur. Det försvagar medborgarnas möjligheter att i olika delar av landet utnyttja tjänster som är viktiga för den personliga välfärden. Läget försvåras ytterligare av kommunernas svaga ekonomi.

Genomförandet av ungdomsgarantin inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde

I undersökningar om marginalisering bland ungdomar har man på senare år märkt att de marginaliserade ungdomarna ofta har en mängd riskindikatorer i bagaget. Också Skolhälsoenkäten pekar på att de som hoppar av skolan ofta har många riskfaktorer i bakgrunden. Det kan t.ex. handla om familjeproblem och barnskydd, behov av utkomststöd, alkohol eller andra droger eller problem med studier eller arbete.

Marginaliseringen av finländska unga är i hög grad förknippad med drogproblem och mentala problem. För att klara sig behöver dessa ungdomar rehabiliterande element som integreras med utbildningen och arbetslivsträningen. De marginaliserade ungdomarna utgör ingen enhetlig

grupp, utan befinner sig i mycket varierande stadier och situationer. Vi behöver därför många olika och skraddarsydda stödåtgärder för att de åter ska få fotfäste i samhället. Också på den här punkten vill utskottet hänvisa till sitt utlåtande om insatserna för att hindra marginalisering av unga (KuUU 10/2008 rd — MINU 5/2008 rd).

För att kunna hjälpa de unga som riskerar marginalisering måste utbildning, sysselsättning och rehabilitering vara fast länkade till varandra. Det avgörande är att de unga får hjälp på alla behövliga plan. Utskottet ser det som nödvändigt med ett nära och sektorsövergripande samarbete mellan skolan, social- och hälsovården och andra som jobbar med och bland de unga. Därigenom får också föräldrarna stöd i uppfostran av barnen och de unga. Vi måste undanröja skrankorna mellan sektorerna och även de tolkningsmöjligheter som i praktiken sätter hinder för hjälpen till barnen och de unga. Varken skolan eller andra inom den offentliga sektorn kan sköta detta på egen hand; den tredje sektorn har också en mycket viktig roll när det gäller att hjälpa de unga. Därför är det angeläget att de som arbetar med detta också får tillräckliga understöd av staten. Många organisationer som ur de ungas perspektiv har en låg tröskel, däribland Blåbandsförbundet och Vamos, utför ett viktigt arbete.

Genomförande och finansiering av utbildningsgarantin och kompetensprogrammet för unga vuxna. Utskottet betonar att utbildningsgarantin är ett centralt element i den övergripande ungdomsgarantin. Om gymnasiet och yrkesskolorna på andra stadiet kan erbjuda ett tillräckligt och riksomfattande utbildningsutbud kan marginaliseringen av unga förebyggas i samband med övergången till andra stadiet.

Budgetförslaget utgår från målsättningen att ungdomsgarantin och kompetensprogrammet för unga vuxna ska genomföras. Det är angeläget att kompetensprogrammet för unga vuxnas fortsätter och anvisas extra anslag. Det föreslås att programmet får 52 miljoner euro för 2014. Målet är att 4 000 unga vuxna varje år ska kunna påbörja studier med stöd av programmet. Studieformer

är antingen läroavtalsutbildning eller utbildning som leder till yrkes- eller specialyrkesexamen. En del i målgruppen har jobb medan andra varken arbetar eller studerar.

Systemet med yrkesexamen utgår från att yrkesexamen i regel bygger på den kompetens som inhämtats genom en tidigare yrkesinriktad grundexamen. Endast inom vissa branscher kan yrkesexamen utgöra den första examen inom branschen. Det är av största vikt att yrkesinriktade grundexamina utgör ett element i kompetensprogrammet för unga vuxna. Avläggande av grundexamen är det primära alternativet för många i åldern 20–29 år som saknar examen efter den grundläggande utbildningen. Möjligheten till grundexamen bör i synnerhet riktas till de unga som inte har någon fast förankring i arbetslivet och därför inte är aktuella för yrkesexamen.

Under budgetåret kommer det att göras satsningar på läroavtalsutbildningen och på att kombinera läroanstaltsutbildningen och läroavtalsutbildningen för unga. Utskottet stöder regeringens mål att på ett mer varierat sätt utnyttja arbetsintensiva studieformer, studier på arbetsplatsen och olika utbildningsarrangemang.

Läroavtalsutbildningen måste absolut utvecklas för att passa de unga, och många studerande kan till exempel behöva stöd under den tid läroavtalet gäller. Systemet måste utvecklas så att tröskeln för att ingå ett läroavtal sjunker och antalet läroavtal ökar. Vidare måste rapporteringen och andra uppgifter i anslutning till systemet förenklas så att viljan att ingå läroavtal ökar bland arbetsgivarna.

Utskottet menar att det i anslutning till ungdomsgarantin finns åtskilliga möjligheter att utnyttja det fria bildningsarbetet bättre än hittills. Det är också positivt att regeringen avsätter 2 miljoner euro för understöd till huvudmännen för läroanstalterna i form av studiesedlar; studiesedlarna ska kunna utnyttjas av unga invandrare som behöver förbättra sina studiefärdigheter och språkkunskaper vid folkhögskolor och medborgarinstitut. Understöden i form av studiesedlar bör kunna utnyttjas också av andra specialgrupper, särskilt på orter där det inte finns unga invandrare.

Ungdomsarbetet. Verkstadsverksamheten för unga, det uppsökande ungdomsarbetet och Nuotta-träningen är exempel på insatser som i enlighet med ungdomslagen (72/2006) stöder stärkandet av de ungas sociala identitet. Dessa funktioner får specialstatsandel och utgör element inom ungdomsgarantin. För ungdomsarbetet föreslås ett anslag på 74 miljoner euro, varav tippningsvinstmedlens andel är 53 miljoner euro. För ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete föreslår regeringen 27 miljoner euro inklusive tippningsvinstmedel.

Då den nuvarande ungdomslagen stiftades var tanken att det tvärsektoriella samarbetet i kommunerna skulle förbättras och att det förväntade samarbetet mellan kommunernas ungdomsarbete, socialarbete, hemmet och skolan skulle bidra till att de unga växer upp till fullvärdiga och aktiva samhällsmedlemmar. Avsikten var att ungdomsarbetet ute i kommunerna skulle involvera ungdomarna på olika sätt och att de därför inte skulle riskera att marginaliseras. Nu har vi, i synnerhet i samband med ungdomsgarantin, tvingats medge att det inte har gått som tänkt i alla kommuner och situationer. De olika sektorerna arbetar fortfarande inom sina egna fack och de unga som behöver hjälp och stöd tvingas fortfarande klara sig utan de tjänster de behöver.

Finansieringen av högskolor och forskning

Den statliga finansieringen till universiteten är enligt budgetförslaget 1,9 miljarder euro. Utskottet anser det viktigt att grundfinansieringen med stöd av universitetsindexet höjs med 1,9 procent så att den motsvarar den stigande kostnadsnivån (ökning 32,7 miljoner euro). Universitetens finansieringsmodell betonar kvaliteten, effekten, resultaten och internationaliseringen. Viktiga grunder för den statliga finansieringen är antalet examina, studiepoäng och vetenskapliga publikationer och den konkurrensutsatta forskningsfinansieringen.

Villkoren för statsfinanserna och de inbesparingar som avtalats i rambesluten märks i fråga om forskningen och undervisningen på högskolenivå genom sparmålen för Finlands Akademi

(17 miljoner euro) och universiteten (20 miljoner euro). Det är mycket välkommet att Finlands Akademis bevilningsfullmakt ökar med närmare 10 miljoner euro per år från och med 2014. Ökningen hänför sig till ett forsknings-, utvecklings- och innovationsprogram (IKT 2015).

Utskottet understryker att länder som gjort kraftiga satsningar på utbildning och forskning, utveckling och innovation och på att utveckla en innovativ miljö har nått en högre produktivitetsnivå och tillväxt än andra länder. Dagens lågkonjunktur och strukturförändring accentuerar ytterligare behovet av att det allmänna satsar på forskning, utveckling och innovationer. Utskottet betonar särskilt det starka inbördes beroendet mellan grundforskning, tillämpad forskning och utbildning på högsta nivå, vilket måste beaktas när verksamheten planeras och resurserna fördelas.

Budgeteringen av Finlands Akademis forskningsanslag ska från och med 2014 bygga på förslagsanslag. Anslag som överförs från tidigare budgetår kommer att sänka behovet av nya anslag åren 2014 och 2015. Åtgärden är av engångsnatur. Det är bra att de årliga anslagen därigenom kommer att motsvara den faktiska användningen av anslagen bättre än tidigare.

När vägkartan för den nationella forskningsinfrastrukturen uppdateras år 2014 måste infrastrukturpolitiken dras upp utifrån riktlinjerna för och de särskilda insatsområdena inom landets allmänna vetenskapspolitik. Enligt utredning kan närmare 40 miljoner euro ur olika moment i budgeten riktas till stärkandet av forskningsinfrastrukturen på nationell och internationell nivå, inklusive internationella medlemsavgifter. Det kan särskilt nämnas att 8,5 miljoner euro för finansiering av projekt med bäring på forskningsinfrastruktur anslagits under moment 29.40.22. Utskottet ser det som mycket viktigt att de investeringar i infrastruktur som avses här genomförs så att de är till största möjliga nytta för den inhemska forskningen på högsta nivå.

För att de högskole- och vetenskapspolitiska uppgifterna ska kunna skötas väl trots de inbesparingar som görs inom de olika sektorerna, måste det göras stora funktionella och struktu-

rella reformer. Efterfrågan på forskningsfinansiering från Finlands Akademi och Tekes har ökat, samtidigt som anslagen har reducerats. Utskottet betonar att EU-programmet Horisont 2020 ger möjlighet till extra finansiering för konkurrenskraftiga projekt på en vetenskapligt hög kvalitetsnivå, förutsatt att nationell medfinansiering kan ordnas. För att klara sig i konkurrensen om extern finansiering menar utskottet att universiteten och forskningsinstituten än mer målmedvetet måste prioritera sin forskning utifrån sin egen strategi och säkerställa att forskningsenheterna är konkurrenskraftiga på nationell och internationell nivå.

Vidare måste universiteten och forskningsinstituten samordna resurserna för enskilda forskningsprojekt bättre för att nå bästa möjliga genomslagskraft. I enlighet med statsrådets principbeslut från den 5 september 2013 pågår nu en bred beredning i detta syfte.

Utskottet ser det som viktigt att det vid sidan av de finansiella instrumenten för vetenskaplig forskning och innovation inrättas en tredje pelare för konkurrensutsatt finansiering, ett finansiellt instrument för strategiskt inriktad forskning. Vi behöver forskning som söker lösningar på stora utmaningar och problem i samhället. Inom ramen för detta finansiella instrument samordnas under åren 2015—2017 den konkurrensutsatta forskningsfinansiering som stöder samhällspolitiken och samhällets funktioner och tjänster så att 70 miljoner euro står till förfogande för strategisk forskningsfinansiering 2017.

Utskottet understryker att statsrådet och ministerierna inte är involverade i fördelningen av denna finansiering till enskilda forskningsprojekt eller forskningsprogram. Det kommer att tillsättas ett råd för strategisk forskning, och rådet ansvarar självständigt för den strategiska forskningen och hur den ordnas och administreras samt för hur finansieringen allokeras. Vilka projekt som finansieras avgörs genom öppen konkurrens. I valet poängteras samhällelig relevans, genomslagskraft och forskningens kvalitet. Enligt utskottets bedömning kan detta finansiella instrument leda till stärkt målinriktning i den strategiskt viktiga forskningen, färre över-

lappningar och ökad klarhet i finansieringsprocessen.

Finansiering av anläggningskostnaderna för läroinrättningar

Det finns på grund av bl.a. fukt- och mögelproblemen ett stort behov av att anlägga nya byggnader och sanera gamla vid läroinrättningarna.

Enligt propositionen ska ett anslag på 46 miljoner euro anvisas för läroinrättningarnas anläggningsprojekt, och 15 miljoner euro får beviljas som stöd till allmänbildande och yrkesinriktade läroinrättningars bygg- och saneringsprojekt. Projekten berör cirka 3 000 elever och studerande.

Kommunerna och de övriga utbildningsanordnarna har för åren 2014—2017 föreslagit finansierbara projekt med en total kostnadskalkyl på 1 100 miljoner euro. Enligt förslagen är behovet av statligt stöd cirka 130 miljoner euro per år. Kostnadskalkylen för de projekt som NTM-centralerna föreslagit i finansieringsplanen uppgår till totalt 253 miljoner euro och de stöd som beviljas för dessa till cirka 28 miljoner euro per år. Inom ramen för det anslag som fastställts av statsrådet i rambeslutet kan årligen cirka 15—17 miljoner euro beviljas som stöd, beroende på ränteutvecklingen och tidpunkten för när projekten genomförs. Det har föreslagits att 11 projekt finansieras under 2014. Den sammanlagda kostnadskalkylen för dem är 54 miljoner euro och de föreslås få totalt 26 miljoner euro i stöd. Bevillningsfullmakten för moment 29.10.34 är enligt budgeten totalt 15 miljoner euro, varav högst 10 miljoner euro får beviljas under genomförandetiden. Om man utgår från förslagen är anslagsbehovet avsevärt större än vad som föreslagits under momentet och enligt anslaget i rambeslutet.

Utskottet vill också hänvisa till sitt utlåtande till revisionsutskottet om mögelskolorna (KuUU 14/2012 rd — TRO 1/2011 rd). Utskottet gillar också den s.k. konsortieskolans tanke att de olika kompetensområdena för byggande sammanslås i syfte att skapa en sund men samtidigt energisnål bygg- och saneringspraxis. Utskottet anser absolut att kommunerna ska uppmuntras att

tillsätta arbetsgrupper för inomhusluft. Samtidigt bör man ge tillräckliga anvisningar och vid behov förpliktande bestämmelser så att kommunerna också i praktiken gör sina lokaler till hälsosamma arbetslokaler för både elever och anställda.

Motions- och idrottsanslagens verkningsfullhet

Motions- och idrottsverksamheten är den sektor som är mest beroende av — och i praktiken helt (99,9 %) finansierad med — tippningsvinstmedel. Tippningsvinstmedlen till idrottssektorn ökade kraftigt, dvs. med nästan 41,7 procent, under regeringsperioden 2007—2011. Ökningen berodde dels på att tippningsvinstmedlen blev större, dels på att finansieringen av statsandelarna till biblioteket överfördes från tippningsvinstmedlen till de allmänna budgetmedlen.

Som mål för idrottsverksamheten 2014 anges i budgeten att motion och idrott ska öka deltagandet, att den motionsinriktade livsstilen ska bli allt vanligare och att kunskapsbasen och kompetensen inom idrotten ska stärkas. Utskottet understryker vikten av att det allmänna satsar på att främja motion och idrott och arbetar för att målen för det samhälleliga deltagandet nås.

En utredning gjord av statens idrottsråd visar tydligt att flertalet finländare motionerar alldeles för litet. Endast ungefär hälften av barnen, en tiondedel av de vuxna och några procent av de äldsta motionerar minst enligt rekommendationerna. Det är oroväckande i synnerhet med tanke på den enskildes egen livskvalitet men också därför att de samhällsekonomiska följderna av alltför litet motion ligger i miljardklassen.

Många beslut som främjar eller hindrar ökad fysisk aktivitet fattas utanför idrottspolitiken (skolgymnastik, social- och hälsovårdstjänster, gång- och cykelvägar, förskolepedagogik, högstskolor, äldre-service). Det är enligt kulturutskottet beklagligt att arbetet för motion och fysisk aktivitet inte har integrerats med de samhälleliga besluten inom alla sektorer och i anslutning till alla livsåldrar. Utskottet framhäver att vi inom alla sektorer måste arbeta för att motverka

fysisk passivitet; det är av högsta vikt att röra sig tillräckligt under alla faser i livet.

Undervisningen i de samiska språken och i svenskt teckenspråk

Utskottet ser med största oro på den nuvarande undervisningen i de samiska språken. Särskilt utsatt är skolksamiskan. Situationen för det svenska teckenspråket är likaså prekär. Om inga särskilda åtgärder vidtas finns det risk för att språket dör ut — enligt vissa bedömningar så snart som inom tio år.

Enligt propositionen ska lagstiftningen om teckenspråk utvecklas och ratificeringen av ILO:s konvention om ursprungsfolk och stamfolk främjas och de åtgärder inom programmet för återupplivning av samiska som hör till justitieministeriet vidtas. Utskottet understryker att säkerställandet av undervisning i de samiska språken är av yttersta vikt i strävan att bevara hela den samiska kulturen.

Inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde anvisas 400 000 euro för produktion av läromedel på samiska (mom. 29.01.02), vilket är 100 000 euro mindre än i den ursprungliga budgeten för 2013.

Under moment 29.91.52 anvisas 400 000 euro för att säkerställa att den samiska språkboverksamheten kan fortsätta på samma nivå som i dag. Utskottet menar att dessa anslag är otillräckliga.

Det måste understrykas att språkboverksamheten är ytterst viktig för språkinläringen. I dagvården kan små barn ges språkfärdigheter som är till stor nytta i de fortsatta språkstudierna. Tack vare språkboverksamhet har fler börjat tala skolksamiska.

Verksamheten spelar en avgörande roll i arbetet för att bevara och stimulera intresset för de samiska språken. Det är enligt utskottet nödvändigt att budgetera större anslag för ändamålet, så att regeringsprogrammets mål att stimulera samiskan verkligen uppnås och undervisningen i skolksamiska kan fortsätta.

Utskottet påpekar också att brukstiden för studiematerialet i undervisningen i de samiska språken är påfallande lång, och lärarna har i

praktiken inga möjligheter att välja studiematerial. Undervisningen i skoltsamiska är av mycket begränsad omfattning, men det vore till god hjälp om det fanns högklassigt studiematerial som anpassats till elevernas språkliga bakgrund. Den arbetsgrupp som beredde stimulansprogrammet för samiska språket föreslog att anslaget för studiematerial borde höjas till 800 000 euro fram till 2016 (UKM 2012:7).

Utlåningsersättningar

Utskottet hänvisar till det som sades om ersättning för utlåning av skyddade verk som betalas till upphovsmän i utskottets utlåtande över innevarande års budget. För att nå upp till en ersättningsnivå som kan jämföras med de andra nordiska länderna måste anslagen ytterligare höjas och bibliotek som betjänar undervisning och forskning tas in i ersättningssystemet.

Ställningstagande

Kulturutskottet föreslår

att moment 29.30.30 ökas med 1 000 000 euro för folkhögskolornas studiesedelsunderstöd,

att moment 29.01.02 ökas med tillräckliga anslag för produktion av studiematerial på samiska,

att moment 25.91.52 ökas med tillräckliga anslag för språkboversamheten på samiska,

att det i budgeten tillförs tillräckliga anslag för att trygga ställningen för det finska och det svenska teckenspråket,

att det i budgeten tillförs 500 000 euro för att genomföra ungdomsgarantin i organisationer som arbetar med de barn och unga som har det sämst ställt, är marginaliserade eller hotas av marginalisering, och

att finansutskottet i övrigt beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 23 oktober 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Raija Vahasalo /saml
vordf. Inkeri Kerola /cent
medl. Ritva Elomaa /saf
Eeva-Johanna Eloranta /sd
Jukka Gustafsson /sd
Leena Harkimo /saml
Pauli Kiuru /saml
Sanna Lauslahti /saml

Silvia Modig /vänst (delvis)
Tuomo Puumala /cent (delvis)
Simo Rundgren /cent (delvis)
Pauliina Viitamies /sd
ers. Juho Eerola /saf
Timo Heinonen /saml
Pietari Jääskeläinen /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Marjo Hakkila.

AVVIKANDE MENING 1

Motivering

Bildningen och utbildningen utgör grundpelarna i välfärdssamhället. Statsminister Katainens regering fortsätter genom sina ekonomiska beslut att radera grunden för kulturen och bildningen. Regeringen har ställt upp som mål att Finland ska vara världens kunnigaste folk senast 2020. Trots det görs nu kraftiga nedskärningar, och undervisnings- och kulturministeriets statsandelsindex kommer att frysas för år 2014.

De avtalade nedskärningarna i regeringsprogrammet och rambeslutet gäller bl.a. gymnasiet, den grundläggande yrkesutbildningen, läroavtalsutbildningen, den yrkesinriktade tilläggsutbildningen, finansieringen av yrkeshögskolorna, den statliga finansieringen av anläggningskostnaderna för skolor, finansieringen av det fria bildningsarbetet samt finansieringen av teatrar, orkestrar och museer. År 2014 ökar inbesparingarna med 62 miljoner euro jämfört med året innan. Uppskattningsvis 42 miljoner euro av detta sparbeting faller på kommunerna och samkommunerna. Centern kan inte acceptera dessa nedskärningar.

Återta nedskärningarna och trygga de grundläggande rättigheterna inom bildningen

Regeringen fortsätter att bryta ner finansieringsbasen för den kommunala servicen. Nästa år genomförs nedskärningsbesluten enligt ramförhandlingarna för 2012—2013, sammanlagt 362 miljoner euro. Kommunernas självfinansieringsandel av de lagfästa förpliktelserna är 70,43 procentenheter nästa år, vilket är 4,54 procentenheter mera än i början av valperioden. Till följd av regeringens beslut uppgår nedskärningarna i medlen för kommunala tjänster åren 2012—2017 till sammanlagt 6,6 miljarder euro.

Statsminister Katainen har redan gjort antydningar om att nya nedskärningsbeslut väntar i vår. Regeringen låter samvetslöst de som har allra störst behov av kommunala tjänster, dvs. barn,

unga, sjuka och äldre, betala för den misslyckade finanspolitiken. Regeringen har motiverat de kraftiga nedskärningarna i statsandelarna med det svåra statsfinansiella läget. I praktiken låter staten de kommunala beslutsfattarna ta de tråkiga besluten. Verkningarna märks i form av höjd kommunalskatt, bortgallrade tjänster och permitterad och uppsagd personal, bl.a. lärare. I sin nedskärningsiver är det dock skäl för regeringen att komma ihåg att statsmakten i sista hand är ansvarig för att de grundläggande sociala och kulturella rättigheterna tillgodoses.

Centerns utskottsgrupp kräver att de nedskärningar i kommunernas statsandelar som föreslagits för nästa år återtas. Dessa nedskärningar motsvarar de årliga lönekostnaderna för upp till 30 000 anställda i de kommunala servicebranscherna. Detta innebär ett allvarligt hot mot de välfärdstjänster som kommuninvånarna behöver.

Forskningsfinansieringen ger tillväxt

Regeringens sparlinje fortsätter med forskningsfinansieringen. Grundforskningen skärs ned samtidigt som resurserna samlas i större helheter som administreras under regeringen. Men regeringen har ingen klar bild av hur prioriteringarna inom forskningen ska se ut, eller av vilken typ av forskning som behövs för att skapa jobb. Det räcker inte att utveckla spelvärlden för att Finland ska klara sig; det krävs mångsidig kompetens, produktutveckling och forskning.

Forskningsmedlen har hittills varit till nytta också för smf-sektorn, men nu gagnar den enbart stora företag som har de resurser som krävs för denna utvecklingsverksamhet.

Centerns grupp i kulturutskottet känner oro för forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhetens framtid. Den vetenskapliga forskningen är viktig för Finlands framgång och för medborgarnas välbefinnande. Regeringens ekonomiska beslut försvagar finansieringen av denna sektor. Finland behöver kunskap, kompe-

tens och innovationer för att stärka konkurrenskraften. Regeringens sparåtgärder försämrar Finlands konkurrenskraft och kompetensbas. I stället för att ständigt skära ned verksamheten måste vi skapa möjligheter för ny tillväxt, forskning och utveckling. Finansieringen av och förutsättningarna för Tekes och Finlands Akademi måste säkerställas.

Regionalt nätverk av yrkeshögskolor behövs

Sparlinjen fortsätter när det gäller yrkeshögskolorna, och anslagen sänks med tiotals miljoner euro. Antalet studieplatser vid yrkeshögskolorna minskar. Skolenheter och undervisningsprogram läggs ned. Nätverket av skolor krymps i den strukturella utvecklingens namn. När högskolenätet glesnar förtvinar också livskraften i regionerna. Regeringen driver en rå centraliseringspolitik utanför huvudstadsregionen.

Jämfört med nivån 2012 ökar yrkeshögskolornas sparbeting med 62 miljoner euro. Det motsvarar 6,6 procent av de totala kostnaderna för yrkeshögskolorna. Då regeringen samtidigt fryser yrkeshögskolornas index för 2014 uppgår nedskärningarna till 85 miljoner euro, dvs. 9 procent. Det är orättvist när man jämför med universitetens sparbeting. Det kan Centerns utskottsgrupp inte acceptera.

Nedskärningarna slår särskilt hårt mot yrkeshögskolorna, eftersom den beslutade minskningen av nybörjarplatserna inte hinner verkställas fullt ut under 2014 och den reformering av yrkeshögskolorna som görs i två steg inte hinner leda till sådana strukturella förändringar som ger tillräckligt stora inbesparingar.

Utskottet anser att tolkningen av nordiska regler bör vara enhetlig. Vi måste därför bibehålla ett regionalt och utbildningsmässigt rättvist nätverk av yrkeshögskolor.

Ungdomsgarantin måste uppdateras

Genomförandet av ungdomsgarantin får 60 miljoner euro per år. I budgeten för 2014 föreslås dessutom ett anslag på 10 miljoner euro för grundläggande yrkesutbildning och 8 miljoner euro för utbildningsmodeller som kombinerar arbetsinriktade studier med andra utbildnings-

former. Vidare föreslås det att kompetensprogrammet för unga vuxna får 52 miljoner euro för åtgärder som syftar till att sänka antalet 20–20-åringar som saknar utbildning.

Regeringens modell för ungdomsgarantin fungerar inte. Det är en enkelspårig och strängt sektorsbunden modell som sysselsätter förvaltningen och tjänstemännen men inte hjälper dem som garantin är avsedd för. Det är i dag kommunerna, och i förlängningen de läroinrättningar på andra stadiet som erbjuder möjlighet att avlägga examina, som förutsätts genomföra garantin. Organisationerna inom den tredje sektorn och det fria bildningsarbetet och de möjligheter till aktiviteter och utbildning som de erbjuder har däremot ställts utanför. Samtidigt har regeringen föreslagit att läroplikten ska förlängas med ett år för att därigenom minska utslagningen bland unga. Varje år nekas cirka 1 600 unga studieplats på andra stadiet. Att förlänga läroplikten för en hel åldersklass är en stereotyp, dyr och konserverande massmodell som inte tjänar eller motiverar de unga som är i störst behov av hjälp. Enligt preliminära beräkningar på Kommunförbundet kommer den förlängda läroplikten att ge kommunerna extra kostnader på cirka 100 miljoner euro.

Fokus måste läggas på skraddarsydda åtgärder. Det behövs nya grepp och konkreta insatser. Vi måste utnyttja alla utbildningsformer inom det andra stadiet och de möjligheter som finns inom den tredje sektorn och det fria bildningsarbetet. De unga måste ges möjlighet att ägna ett mellanår åt vilken som helst aktiv verksamhet. Till exempel kan det nya samarbetet mellan folkhögskolorna och läroinrättningarna på andra stadiet erbjuda de unga goda möjligheter att i en trygg miljö gradvis och planmässigt skaffa sig ett grepp om studierna och livet.

De riktade åtgärderna inom ramen för ungdomsgarantin effektiviseras genom att resurser anvisas för bl.a. ökad flexibilitet i den grundläggande undervisning, studiehandledning, uppsökande ungdomsarbete, yrkesstart, tionde klassen, verkstäder och utveckling av läroavtalsutbildningen och den subventionerade läroavtalsutbildningen. Andra skraddarsydda alternativ är

2+1-modellen, övriga modeller för utvidgad inlärning i arbetet och det öppna yrkesinstitutet. Unga med invandrarbakgrund måste få hjälp att få studieplats bl.a. genom förberedande utbildning, riktad studiehundledning och språkundervisning.

Folkhögskolorna och det fria bildningsarbetet främjar ungdomsgarantin

Folkhögskolorna och det fria bildningsarbetet har en viktig roll i genomförandet av ungdomsgarantin. Det har regeringen likväl inte insett. Av de cirka 5 000 unga som — enligt statistiken — efter grundskolan inte fortsätter i utbildning som leder till examen får i dag hela 2 000 grundskolans påbyggnadsundervisning vid en folkhögskola (tionde klassen i folkhögskola) och på utbildningslinjer som erbjuds inom det fria bildningsväsendet. I statistiken tas dessa ungdomar inte upp bland dem som går en examensinriktad utbildning, trots att de studerar på heltid. Genom att dirigera resurser som reserverats för ungdoms- och utbildningsgarantin till folkhögskolorna kunde vi omedelbart få åtskilliga hundra eller rentav ett tusental nya utbildningsplatser runtom i landet. Regeringens budgetförslag för 2014 innebär dock att det fria bildningsarbetets, däribland folkhögskolornas, möjligheter att uppfylla ungdomsgarantin försvagas avsevärt. Cen-

terns utskottsgrupp kräver att verksamhetsbetingelserna för folkhögskolorna säkras genom tillräckliga resurser.

Språkboverksamheten på samiska måste få fortsätta

Samiskan är ett minoritetsspråk som hotar att dö ut. Språkboverksamheten siktar till att bevara ett ursprungsspråk. Ett språkbo är ett dagis avsett för barn som tillhör en språklig minoritet eller ett ursprungsfolk. Alla aktiviteter sker från början till slut på samiska. Barn som ännu inte börjat skolan får dagvård eller öppen förskoleverksamhet och barn i skolåldern får eftisverksamhet som bygger på språkbadsmetoden.

Finansieringen av språkboverksamheten måste säkras. År 2013 var anslaget 500 000 euro och nu föreslår regeringen en sänkning på 100 000 euro. Centerns utskottsgrupp ser det som viktigt att språkboverksamheten på samiska anvisas ökade anslag. För att den ska kunna fortsätta på minst nuvarande nivå krävs enligt vad som föreslagits i utskottet ett anslag på 700 000 euro.

Avvikande mening

Vi föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 23 oktober 2013

Inkeri Kerola /cent
Tuomo Puumala /cent

AVVIKANDE MENING 2

Motivering

Finlands viktigaste ekonomiska framgångsfaktor är enligt regeringsprogrammet kunniga och välmående människor. Denna målsättning återspeglas dock inte i regeringens budgetproposition för 2014. Jämfört med budgeten för innevarande år skär regeringen bort nästan 60 miljoner euro av anslagen för undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde. Utöver detta minskar staten märkbart kommunernas statsandelar, vilket medför att också kommunerna tvingas skära ned inom undervisningen och kulturen. Vi sannfinländare kan inte acceptera de här nedskärningarna, som maskerats som åtgärder för att sanera ekonomin.

Regeringen har infört en ambitiös och i sig välkommen ungdomsgaranti, men utifrån budgeten och erfarenheterna hittills blir de faktiska effekterna små. Sannfinländarna vill rätta till detta och vi föreslår därför motiverade, riktade höjningar i förvaltningsområdets anslag. En nyhet som vi hoppas utreds på allvar och införs är modellen med ett utbildningsavtal. Det innebär att den unga i huvudsak får undervisning på arbetsplatsen, men samtidigt är inskriven vid ett yrkesinstitut.

Läroavtalsutbildningen måste utvecklas utifrån modellen med ett utbildningsavtal

Läroavtalsutbildningen har funnits i decennier och är en relativt väl fungerande vuxenutbildningsmetod. Den får dock ringa stöd bland de unga och de företag som utbildar unga. Trots det svaga intresset menar Sannfinländarna att läroavtalsutbildningen är en lämplig modell särskilt för unga som känner sig främmande för teoretiska studier. Undersökningar visar att just dessa unga, som sätter värde på praktiska färdigheter, är de som löper störst risk att ställas utanför utbildningssystemet.

Vi föreslår att de unga som inte fått studieplats på andra stadiet åläggs att gå en tionde

klass som är yrkesinriktad och fokuserar på arbetslivet och arbetssäkerheten. Efter denna klass kan de, var och en utifrån förmåga och önskan, antingen studera i ett företag genom ett läroavtal eller fortsätta på andra stadiet.

Vi föreslår att finansutskottet föreslår en ökning av moment 29.20.32 med 25 000 000 euro för läroavtalsutbildningen, inklusive den förberedande utbildningen i den tionde klassen.

Läroavtalsutbildningen i Finland trampar fortfarande i barnskorna trots att den är en bra väg till behörighet i många yrken. Vi sannfinländare föreslår att det inrättas ett pilotprojekt med vår modell med ett utbildningsavtal, som i princip fungerar på samma sätt som dagens läroavtalsutbildning. Enligt utbildningsavtalet sker merparten av utbildningen i företaget. Det är en slags mästar-gesäll-modell där en erfaren och motiverad anställd undervisar den unga. Under rätt förutsättningar har många "mästare" som står på tröskeln till pensionering möjlighet att förlänga arbetslivet och samtidigt överföra tyst kunskap till de yngre. Tanken är att yrkesläroinrättningen ska svara för den teoretiska undervisningen, arbetssäkerhetsundervisningen och studerandevården. Modellen har förts fram av Företagarna i Finland.

Vi föreslår att finansutskottet föreslår en ökning av moment 29.20.21 eller 29.20.32 med 10 000 000 euro för pilotprojekt av mästar-gesäll-typ i anslutning till modellen med utbildningsavtal.

Yrkeshögskolorna i bøljegång

Vi vill säkerställa att vi har en hög kvalitet på yrkeshögskoleutbildningen överallt i landet. Vi måste ta fasta på att yrkeshögskolorna är mycket viktiga för de små och medelstora företagens utveckling i de regioner där skolorna verkar. Om yrkeshögskolor läggs ned och utbildningen centraliseras till landskapscentrerna, tynar de regionala centrerna bort allt mer. De unga trängs ihop i städerna, där det redan råder brist på studieplat-

ser, förmånliga bostäder etc. Sannfinländarna menar att man måste kunna leva, bo och studera på jämlika villkor också på andra håll i landet än i huvudstadsregionen och de "utvecklingsbara centralorterna". Det är också viktigt att det på regional nivå finns just sådan utbildning som anknyter till landskapets näringsstruktur. Därigenom underlättas nätverksbildningen samtidigt som logistiken blir så effektiv som möjligt.

Yrkeshögskolorna blev i år av med över 2 000 nybörjarplatser, men enligt de senaste uppgifterna föreslår UKM 1 400 nya nybörjarplatser. Det är svårt att förstå denna snabba vändning, särskilt som den inte återspeglas i regeringens budgetförslag.

För att denna välkomna ökning av nybörjarplatserna och yrkeshögskolornas omkostnader och personalkostnader ska balansera föreslår vi att moment 29.40.30. kommunala och privata yrkeshögskolor ökas med 15 000 000 euro för utveckling och främjande av verksamheten.

Yrkesläroinrättningarna blir självstudieskolor
Budgetpropositionens nedskärningar i statsandelarna till kommunerna har börjat ge ytterst negativa effekter för yrkesläroinrättningarna. Många skolor har inlett samarbetsförhandlingar med målet att permittera och säga upp hundratal lärare. Lärarunderskottet ska enligt planerna mötas genom att den läroinrättade undervisningen reduceras. I stället skjuts ansvaret för inläringen över på de unga; trots att de bara står på tröskeln till vuxenvärlden tvingas de till självstudier.

Detta perspektiv och denna utvecklingstrend oroar oss sannfinländare. Vi föreslår att denna trend stoppas genom tillräcklig finansiering och genom att yrkesskolor som har det särskilt svårt tas med i de ovan nämnda pilotprojekten med utbildningsavtal.

Mer resurser till elev- och studerandevården och till minskningen av gruppstorleken i den grundläggande utbildningen

Det är allmänt känt att alltför stora klasser leder till inlärningsssvårigheter och skolmobbing. La-

gen om elev- och studerandevård har varit under beredning länge och borde ha bringats i kraft redan tidigare — senast då det började inträffa skolskjutningar. Lagarna om skolfred och om elev- och studerandevård träder i kraft nästa år; det återstår att se om de kommer åt problemen i skolan. Den integrerade undervisningen och handlingsmodellen mot mobbing räcker inte till för att garantera skolfred. Nedskärningarna i kommunernas statsbidrag är huvudorsaken till att grupperna har blivit större och elevvården har försumrats. Vi sannfinländare föreslår att finansutskottet föreslår en ökning av moment 29.10.30 med 30 000 000 euro för minskande av undervisningsgruppernas storlek inom den grundläggande utbildningen och för en jämlik elev- och studerandevård oberoende av kommun.

Skolan är byns hjärta

Vi anser att den allmänbildande utbildningens kvalitet och ett heltäckande skolnät bör garanteras på lika villkor i hela Finland. Man måste kunna leva, bo och uppfostra barn också utanför kommunens tätorter. För att barnen inte ska få oskäligt långa skolresor måste skolor upprätthållas jämnt över hela landet, inte enbart i tillväxtcentrum och tätorter. Vi menar att större resurser än i dag måste riktas till att upprätthålla och utveckla den allmänbildande utbildningen, så att var och en får tillgång till högklassig utbildning utan oskäligt långa skolresor. Vi måste likaså trygga verksamheten vid folkhögskolor, medborgar- och arbetarinstitut, studiecentraler, sommaruniversitet och idrottsutbildningscentrer. Dessa inrättningar kan bidra till bland annat ökad välfärd och allmänbildning.

Vi vill också fästa uppmärksamhet vid att skolorna beklagligt ofta har problem med inomhusluften. Målsättningen måste vara att inte en enda elev eller lärare exponeras för allvarliga mögelrelaterade hälsorisker i skolan. Mögelproblemet i skolor måste åtgärdas så tidigt som möjligt. Att göra det innebär samtidigt att man sänker samhällets kostnader för hälso- och sjukvård.

Vi föreslår att finansutskottet föreslår en ökning av moment 29.10.30 med 20 000 000 euro för upprätthållande av ett heltäckande skolnät.

För den finländska litteraturen

Ett av regeringens kulturpolitiska mål är att stärka sysselsättningen inom de skapande branscherna. Författarna i Finland har en mycket svagare ställning än i de andra nordiska länderna, trots deras viktiga bidrag till den finländska kulturen och bildningen. Utöver bokförsäljningen står utlåningsersättningen för en stor del av författarnas inkomster. Likväl får de avsevärt lägre ersättningar än kollegerna i till exempel Sverige, Norge och Danmark. De låga utlåningsersättningarna försvagar de finländska yrkesförfattarnas ekonomiska ställning. Det är skäl att notera att till exempel de bibliotek som betjänar forskning och undervisning står helt utanför ersättningssystemet, trots att de varje år lånar ut över 20 miljoner verk. Genom en rejäl höjning av anslagen för utlåningsersättning kunde regeringen främja sysselsättningen inom kulturen och den skapande verksamheten. Höjningen kunde exempelvis ske stegvis under de kommande åren, med målet att nå upp till den nordiska nivån.

Vi föreslår att finansutskottet föreslår en ökning av moment 29.01.22 med 3 000 000 euro för kostnaderna för ersättningar till upphovsmän för utlåning av skyddade verk.

Motion är medicin

Vi sannfinländare är ytterst oroade över de ungas stigande viktindex och att det därigenom blir allt vanligare med sjukdomar i rörelseapparaten och andra s.k. välfärdssjukdomar. Om idrotts- och motionsföreningarna ges möjlighet till ett aktivt ungdomsarbete i synnerhet bland unga som känner sig främmande för motion, kan denna för folkhälsan så negativa utveckling vändas till en mer rörlig livsstil där den ungas kroppsbyggnad inte är en begränsning.

Vi föreslår att finansutskottet föreslår en ökning av moment 29.90.50 med 5 000 000 euro för föreningsstöd till idrotts- och motionsföreningar.

Avvikande mening

Vi föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 23 oktober 2013

Ritva Elomaa /saf
Pietari Jääskeläinen /saf
Juho Eerola /saf